

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 175.

V Ljubljani, v četrtek 4. avgusta 1887.

Letnik XV.

† Mihael Nikiforovič Katkov.

Umril je mož, ki si je z ostrim peresom, nepogljivim značajem, bistrim umom in priznано ne-sebičnostjo priboril v Rusiji tolik vpliv, kakor le malokteri državnik v svoji službi. V vsaki važnejši zadevi so se merodajni ruski krogi ozirali na njegovo mnenje.

Katkovo ime je znano tudi celi Evropi, zato podamo tu svojim čitateljem nekoliko črtic o njegovem življenju.

Rodil se je 1820. leta v Moskvi, kjer je bil tudi odgojen. Že v prvi mladosti je kazal veliko nadarjenost. Gimnazijske nauke je zvršil na Moskovski gimnaziji. Na Moskovskem vseučilišču je v štirih letih z odliko dokončal zgodovinsko-filološke nauke. Že tukaj si je postavil temelj klasični izobraženosti, s katero se je odlikoval v poznejših letih. Ko je dovršil vseučiliške nauke, napoti se (leta 1841.) najprej v Berlin, da popolni svoje znanje. Tukaj je poslušal Schellinga, ker je bil odločen pristaš njegove filozofije. Obiskal je tudi vseučilišče v Kraljevcu (Königsberg). Nato potuje po zapadni Evropi in obišče tudi Anglijo, da se seznani s zapadnimi evropskimi razmerami. Posebno angleške razmere je proučil natančno in se je tako zavzel za angleško ustavo, da je celó svoje domače navade vravnal po angleškem vzoru. Vendar se je hitro otresel tujega vpliva in postal odločen zagovornik ruske samozavesti.

Ko se vrne v Peterburg, hotel je najprvo vstopiti v državno službo. Premislil se in prevzame stolično filozofijo na vseučilišču v Moskvi. Leta 1850. popusti učiteljsko službo in prevzame vredništvo „Moskovskih Vjedomosti“.

Na tem polji je Katkov deloval ves čas svojega življenja. S profesorjem Leontjevom je zagovarjal

klasičen humanizem. „Moskovske Vjedomosti“ so pod vodstvom Katkova postale pravo glasilo ruskega naroda: najvišji krogi so se v posameznih vprašanih ravnali po njegovem mnenju. L. 1856. je začel izdajati velik mesečnik „Ruskij Vjestnik“, v katerem je zagovarjal liberalne ideje in objavjal najvažnejše članke iz „Vjedomosti“. Bil je Rus od pete do glave; od vsacega je zahteval, da se klanja ruskim koristim. S prva je bil pristaš angleškega „self-governementa“ ter se kazal celó prijatelja Poljakom. Pozneje pa je neumorno zagovarjal centralizacijo, absolutizem in rusko narodno cerkev. Močna osrednja oblast v roki absolutnega vladarja zdela se je Katkovu kot prvi pogoj ruske politike. Neustrašljivo je tudi pobijal napore nihilistov, ki hočejo Rusijo preustrojiti po kopitu zapadne Evrope.

Katkov je dolgo zagovarjal zvezo z Nemčijo. Po Berolinskem kongresu pa je Katkov vedno odločneje napadal Nemčijo in skušal Rusijo približati Franciji. Katkov je prisilil ruske državnike na polje politike proste roke.

Največji vpliv si je Katkov pridobil pod vladjo sedanjega carja Aleksandra III. Znano je, da je ostro prijemal Giersa. Giers ali Katkov, vpraševala se je Evropa. Giers je ostal, a tudi Katkov ni izgubil svojega vpliva. Njegova veljava je bila tolika, da niti cenzura njemu ni mogla škodovati. Noben drugi ruski podložnik bi se ne upal in tudi ne smel tako postopati, kakor je Katkov. Njegova največja zasluga je ta, da je ruskemu časništvu pridobil politično važnost in javnemu mnenju odločeval pota v vnanji politiki.

Katkova so časniki razupili kot „panslavista“. To imé nadevajo sploh vsakemu rodoljubi, ki se poteguje za svoj rod, da se reši tujčeve péte. Katkov ni bil „panslavist“ v tem smislu kakor Aksakov in drugi. Bil je v prvi vrsti Rus, ki pa je tudi z veseljem podpiral koristi drugih slovanskih

narodov. S tega stališča je Katkov svetoval Rusiji boj za osvobojenje balkanskih narodov.

Katkov je imel železno voljo. On ni gledal na to, ali se zameri visokemu ali nizkemu, boril se je za koristi svoje države. In tako je umljivo, da je njegova smrt velika izguba za rusko državo.

Vsi vnanji listi so pisali o njegovi smrti. „N. Fr. Pr.“ piše, da je bil Katkov vodja ruske narodne stranke in je užival zaupanje carja in naroda. Dva zastopnika te ideje v carjevem obližji, minister notranjih zadev grof Tolstoj in prokurator sv. sinode Pobjedonošev nimata toliko zaupanja, kakor je imel Katkov. Katkov je oviral približanje Rusije k centralnim državam, in mogoče je, da dobí Giers zopet proste roke. — „Presse“ piše, da je panslavizem izgubil v Katkovu najvplivnejšega voditelja. — Znani židovski list „W. Allg. Ztg.“ piše, da je s Katkovom umrl neprijatelj Avstrije, pravi apostol panslavizma. „Ta slučaj ne bo brez vpliva na rusko javno mnenje. Sploh pa Rusija in Evropa nimata razloga prelivati solz nad Katkova grobom“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. avgusta.

Notranje dežele.

Včeraj je FM. nadvojvoda Albrecht praznoval svojo 70letnico v Weilburgu pri Badnu v ozkem družinskem krogu. „W. A.“ piše pri tej priliki: Akoravno hoče visoki jubilarant preživeti ta dan v tih samoti, vendar se bo tisoč in tisoč zvestih avstrijskih src vdeležilo redke slovesnosti in se ponosno spominjalo svetlega princea, ki je okrasil avstrijske zastave z neverljiviimi lavorikami in bil vsem vzgled vojaških in državljanskih čednosti. Povsod se bodo pobožne molitve vzdigovale proti nebu, da do-

LISTEK.

Pro domo.

Iz Marijanišča, 1. avgusta.

Naslednje vrstice bodo prav pohlevne in krotke, zato pa tudi čisto trezne. Ni mi namen šaliti se, tudi ne groma in strele klicati na protivnika, marveč le-to bi rad, da bi on, kakor tudi blagovoljni čitatelji, po pameti, nepristransko, vestno in mirno presodili, kje je pravica, je-li ravnanje pravo in pošteno, zaradi kterega moram stopiti pred občinstvo.

Dne 12. julija bila je v našem sirotinskem zavodu „Collegium Marianum“ nova maša. Cerkevna slovesnost vršila se je dopoldne, kakor je običajno, in popoldne je bil prav v tistem zavodu navadni obed, napravljen v imenu novom ašnikovem, ki je v goste povabil nekaj svojcev, znancev in tovarišev, pa tudi nekoliko prijateljev zavoda, ki so ž njim v najtesnejši zvezi, ki se ž njim veselijo, ki so mu pa tudi v hudih dnevih trdna podpora in tolažba. Zavod se je radoval radi te lepe svečanosti, ki se je vršila tako spodbudno in ljubo, da so bili videti le veseli obrazi.

V št. 159 „Slov. Naroda“ bere se med drugim nekako poročilo o popoludanski zabavi, in sicer v „nedeljskem pismu“. Dotično poročilo — katero

obravnavamo sicer še le sedaj, zato pa toliko mirneje — slóve tako-le:

„V torek je pa zopet nekaj palo v mojo torbico. V torek bila je nova maša v „Marianum-u“. Rekel bi skoro, da so nove maše v delavnik hvalevredna novost. No, pa bodi temu tako, ali pa drugače, jaz držim se samo fakt. Konstatujoč, da je „Collegium Marianum“ res dobrodelen zavod, moram, žal na drugi strani ponavljati, da se ondi veliko preveč in nekako sistematično širi germanizacija. To smo opazovali že mnogokrat, zadnjič pa pretekli torek. Prva pesen, ki se je pela, bila je v blaženi nemščini, potem so prišle na vrsto nemške napitnice. Med drugim je tega dneva glavna osoba proslavljala in v zvezde kovala zasluge in čednosti g. L., vodje zavoda, ki je seveda Nemec. Ne vemo zakaj, a govornik je o g. L. dosledno rabil epitheton „Mensch“, na pr. „das ist ein Mensch, den lob' ich mir!“ Prisotni so drug drugemu na noge stopali, se v ustne grizli ali pa na tihem muzali, naposled pa seveda oficijalno vskliknili: „Hoch — Mensch!“, a misli si: „Kaj pa je tebe treba bilo —, ti nemška „Mensch“-napitnica?“

Vem, da mi bodo nekteri zamerili in rekli: čemu vlačiš to neljubo in malovredno poročilo zopet na dan? Razlogov je dovolj. Pravične in poštene zadeve se nikdar ne bojim zagovarjati, pa se tudi ne bojim razkriti lažnjivega podtikanja in naltolcevanja javno pred svetom. Poleg tega treba po-

misлити, da Marijaniški zavod se opira na dobroto občinstva, da živi ob njegovi prijaznosti in da mu toraj ne more biti vse jedno, kaj da o njem izvé občinstvo. Vodstvo mora ravnati vestno po namenu zavoda, ne more toraj popolnoma molčati, ako se razglašajo javno dozdevni „grehi“ njegovi. In kakšni so ti grehi? Prvič očita listkar „Narodov“, da se širi v tem zavodu „nekaka sistematična germanizacija“, drugič, da se je pela prva pesem v nemščini in na zadnje nemške napitnice. Ker sem jaz odgovoren za vzgojevanje in podučevanje v zavodu že skoro dve leti (od novembra 1885), toraj sem tudi jaz kriv germanizacije, ako se res širi v našem zavodu, prav tako sem tudi jaz kriv, da se je z nemško pesmijo tako očitno pokazalo grozno ponemčevanje Marijaniške dece. Za napitnice seveda se ni treba meni odgovornega šteti, a po „Narodovem“ poročilu mora vsakdo sklepati, da je nemška napitnica veljala meni, „vodji zavoda“, in čitatelj si morda misli, da je ta napitnica proslavljala moje ponemčevalne zasluge. Naj pojasnim vso to kolobocijo s tem, da razložim, kaj se je pri obedu godilo. — Ali ne čutiš pri tem, častiti čitatelj, da je časnikarska dostojnost pri „Sl. Narodu“ neznana stvar, ker se je treba proti njemu zagovarjati o ravnanji pri domačem obedu in v domači hiši?

Ko so bile omenjeni dan pri obedu navadne in dolžnostne napitnice pri kraju, dam jaz kakih šest malih dečkov zbrati, lepše napraviti, enemu izmed

brotljivi Stvarnik daruje slavnemu junaku še dolgo življenje na blagor Avstrije, njene hrabre armade in njenih zvestih narodov.

V Celovcu so proglasili kandidatom za deželni zbor na mesto umrlega župana Jezernika sedanjega župana Erweina.

V Levovu se snide 17. avgusta šolska enketa, ki se bo posvetovala o ljudskem šolstvu. Poročevalci bodo grof Badeni in profesorja Czerkavski in Bobrzynski.

Iz Zagreba se poroča, da se hrvatski sabor snide 1. septembra.

Ogerski listi so prinesli vest, da hoče finančno ministerstvo preosnovati finančne oblasti. Vlada hoče odpraviti finančne direkcije, davčne nadzornike in še nekatere višje urade ter njihove posle izročiti davkarijam. Tako se bo razširila oblast davkarijam.

Vnanje države.

Srbska vlada je sestavila posebno komisijo šestnajsterih članov, da izdelajo nov načrt ustave. V komisiji so zastopane vse stranke, generali, uradniki, profesorji itd. — Kraljica odpotuje s kraljevičem jutri v Budimpešto. — Nedavno je časnik „Videlo“ poročal, da je francoski zastopnik Millet 14. pr. m. vsprejel nekatere gojence vojaške akademije in govoril političen govor. „Nova Ustavnost“ odgovarja temu nasproti: Ni res, da je francoski poslanik povabil učence o priliki francoske narodne svečanosti; povabil je le Francoze. Hiša njegova je bila sicer vsakemu odprta. Poslanik tudi ni govoril družega, kakor napil kralju in armadi. Poslanik tudi ni vplival pri zadnji ministerski spremembi. V naše zadeve se ne vtika in živi z vsakim v prijateljstvu. Z Ristićevo vlado je v taki zvezi, kakor je bil z Garašaninovo. Tudi ni res, da se je vlada v Parizu dogovarjala o vsprejemu srbskih častnikov v francoske šole. Nekateri srbski častniki so le zasebno vprašali francoskega poslanika, v ktere šole pošiljajo tuje gojence.

Prince Ferdinand Koburški bi moral biti že v Bolgariji, ko bi se vresničila ona poročila, ktera so prinašali Dunajski in ogerki listi. Narod v Bolgariji je že nemiren, ker se mu ne izpolnijo želje; regenti hočejo že neki odpoklicati Načeviča iz Ebenthala in poslati družega moža, da pregovori prince. Bolgarska vlada odločno zanikava nemire po deželi, a to je umljivo. Bolgarski sedanji vladarji naznanjajo svetu, da je narod zadovoljen in srečen, kar je gotovo pretirano. — Bolgarski zastopnik v Carigradu, Vulković, vedno priganja turško vlado, da se odloči glede kneza. Turčija pa se prej ne more odločiti, dokler ne zvé mnenje Rusije. Ruski veleposlanik Nelidov je hotel že 27. julija odpotovati iz Carigrada, odpotuje pa še le danes. Iz tega sklepajo, da se Turčija posvetuje z Rusijo o Bolgariji. — Kakor „Pol. Corr.“ poroča iz Sofije, trdil je predsednik sebranju, Tončev, da pride prince Koburški v desetih dneh v Bolgarijo. V Trnovem bo prisegel, v Plovdivu se ustavi dva meseca in potem še-le odpeljal se v Sofijo. Angleškemu časniku „Times“ se poroča iz Dunaja: Ako bo prince Ferdinand prezrl Berolinsko pogodbo in prevzel bolgarski prestol brez dovoljenja držav, ne bo vseh Dunajskim krogom. Prince se še ni sporazumel z Rusijo. Ako gré v Bolgarijo, bo kmalo spoznal svojo zmoto.

Iz Peterburga se poroča: Nemški vladni častniki še vedno nadaljujejo boj proti ruskim vrednostnim papirjem, akoravno ne povedó pravega vzroka. Ali je morda ruska politika na vzhodu vzbudila ta boj? Mislimo, da ne, ker v dobro podučeni krogih je znano, da ravno Nemčija podpira

rusko stališče v bolgarskem vprašanju. Rusija stoji v tem vprašanju strogo na stališču Berolinske pogodbe in bo le tedaj stopila iz svoje rezerve, ako se Berolinska pogodba prelomi od druge strani, kar bi pa tudi Nemčija ne mogla dovoliti, ker se je toplo potegovala za „status quo“. Sedaj pa ni nobenega pravega vzroka, da bi morala Rusija popustiti svoje stališče. Knez Aleksander je nedavno trdil slovesno, da se pod nobenim pogojem ne vrne v Bolgarijo. Prince Koburški se je postavil na stališče Berolinske pogodbe, s katero se strinjajo ruske zahteve. Kar se tiče regentov, je Rusija pretrgala vse zveze z njimi. V Aziji se je Rusija dogovorila z Anglijo in mir je zagotovljen. Ali je morda to vzbudilo nevoljo Nemčije, ker se je preprečila vojska med Rusijo in Anglijo? Javno mnenje v Rusiji je večinoma te misli; večkrat se slišijo glasovi, da Nemčija želi, ko bi se Rusija zapletla v boj v Aziji. Veliko govori tudi o rusko-francoski zvezi, in nekateri trdijo, da je to vzrok nemške nevolje. Francija res podpira rusko stališče na vzhodu. Ker pa skoraj vse države želé, da se ohrani Berolinska pogodba, mora biti Nemčiji le všeč, da se Francija poteguje za mednarodne pogodbe. Glede rusko-francoske zveze more biti Nemčija mirna, ker je odstopil Boulanger in je v Franciji na krmilu zmerna vlada. Drugi zopet trdijo, da je vzrok boja proti ruskim vrednostnim papirjem nova ruska postava o tujcih. Davek od potnih listov se je le nekoliko zvišal, in tudi postava o nepremakljivem premoženju ni tako ostra. Sploh pa je ta postava le posledica nemških naredeb proti tujcem. Ravno knez Bismarck bi se mogel najmanj upirati tej postavi. Postava bo imela le ta nasledek, da bo veliko tujcev stopilo v rusko državno zvezo, kar se že godi. Nemčija pa je naravnost izgнала tujce in jim na svoji meji ni dovolila nobene pomoči.

Italijanski ministri so včeraj odpotovali v Stradello k pogrebu Depretisa. Od tod se odpeljejo v Monzo, da se posvetujejo s kraljem. „Riforma“, glasilo ministra Crispi-ja, piše, da se po smrti Depretisa ne bo premenila ne notranja, ne vnanja politika Italije. „Mi z veseljem opazujemo — piše list — da noben človek ne dvomi o tem, izvzemši navadne izjeme, ktere pa moramo pripisati nevednosti in zlovoljnosti. Vse države vedó, da je politika Italije mirna.“

Voditelj angleške opozicije v zbornici, Gladstone, je govoril pri skupnem obedu v Memorial-Hallu o irskem vprašanju; povedal ni nič novega. Dolžnost je liberalne stranke, da se poteguje za home-rulle, in sicer pod takimi pogoji, ki ne škodujejo celokupnosti države. Nasprotna mu „Times“ piše: Gladstone je zopet pokazal nov dokaz svoje neutrudljive energije in delavnosti, s katero se bojuje za stvar, za katero se je zavzel. V starosti 77 let deluje še vedno s pogumom, ktere ga bi morali občudovati pri možu, ki je polovico mlajši. Govori govore, razpravlja načelna vprašanja in zbira člane svoje stranke z bojnim klicem, ktere ga si je izmislil pred 18 meseci.

Turško ministerstvo ne bo odstopilo, kakor so pred tedni poročali časniki. Veliki-vezir Kiamil paša si je zopet pridobil zaupanje sultanovo. — Turška vlada je že odposlala na Kreto ferman glede olajšav, ktere je tirjalo krečansko narodno sebranje.

Francija se več tako odločno ne upira pogodbi glede Egipta, ker ima ob Nilu mnogo koristi. Tudi Anglija utegne vsprejeti nove predloge turške vlade.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 4. avgusta. (Posvečevanje Sarajevskih zvonov). Včeraj nam došla „Vrhbosna“ v posebnem članku nadrobno popisuje zvonove, ktere je naša Kranjska v dar poslala novi stolni cerkvi Sarajevski ter poroča o svečanostih ob „posveti zvonova“. Vršila se je ta izredna slovesnost na krasno ozaljšanem prostoru pred stolnico ob navzočnosti mnogobrojnega ljudstva vseh vér, stanov in rodov — in sicer na dan sv. Ilija (Elija), prvega patrona kraljevine bosanske. Svirala je pred in med posameznimi sv. obredi vojaška godba. Izvrševal je sv. opravilo z dovoljenjem višje cerkvene oblasti kanonik dr. Andr. Jagatič. Pred posvečevanjem, ki se je začelo popoldne ob 1/4. uri, je pred. g. kanonik nagovoril verni narod. Iz njegovega lepega in krepkega nagovora naj posnamemo nekoliko stavkov kar v izvirnem jeziku, ki je nam Slovincem dokaj razumljiv. Začel je pridigar tako-le:

„Ovlašten Presvjetlim i prečastnim našim Nadbiskupom Josipom idem da obavam evo čin, koji je — ja sam o tom podpuno uvjeren — svim nam preugodno potresao dušom. Ako je sree naše svakim danom jače zakucalo, kad je ovuda prolazeć, ugledalo štogod nova na ovoj našoj, ma i čednoj obsegom, ali ukusnoj prvostolnici: kako će danas da ostane mirno, kad na svoje oči gledamo ponajljepši ukras njezin, kad se evo sakupismo, da svi bi reći kumujemo krštenju ovih zvonova, koje nam je podarila bezprimjerna požrtvornost i vruća kršćanska ljubav braće naše po krvi i po vjeri — Slovenaca Kranjskih.“

H koncu govora pravi: „Počimajući dakle u ime Božje ovaj sveti čin ne smijem, bog. kršč. a da Vaše misli opet ne svratim na one krasne duše Slovenske, a osobito na presv. gosp. kneza biskupa Ljubljanskoga dr. Jakova Missi-u, koji nam ovu radost prirediše. Ja mislim, da ću iz dna duše svakoga vas govoriti, ako im ovdje pred Bogom i pred Vami izrečem najtopliju i najiskreniju hvalu. Krasna ova zvona neka su neprekidiva sveza naših srdaca; na svaki kucej njihov neka se iz srca našega više skromna, Bogu najugodnija molitvica, da im to naplati onako, kako samo On može — On svemoguć i premilostivi!“

O poskušnji novih zvonov v Sarajevu, ki se je godilo 23. julija zvečer, poroča „Vrhbosna“ tako-le: Što smo željno izčekivali i što smo češće već vrednim štiocem svojim navieštali: to ovih minulih dana sretno doživismo. Kako će naši štioći razabrati iz članka u današnjem broju, koji govori o „Posveti zvonova“, naš grad bijaše skoro sav iznenadjen, ugodno iznenadjen samom pojavom zvonova u našoj sredini. A kako smo im tek željno izčekivali prvi kucaj. Braća naša Slovenci poručise nam u svojih novinah, da se i kod njih riedko nadje tako skladnih zvonova, pa to je još jače pobudilo u nas želju, da ih što prije začujemo. Dok je kroz tri dana marljivi Slovenac Franjo

njih stisnem šopek cvetlic v roke in tako jih privedem z dvorišča v obednico, kjer vošim v njihovem imenu novomašniku srečo, priporočam mu skrb za mladino in se mu tudi zahvalim za današnje — dečkom narejeno veselje. Seveda se je novomašnik ginjen za to iznenadenje zahvalil. Dostaviti moram, da se je vse dosedanje govorilo v „izborni“ slovenščini. Po zdravicah so tudi gg. bogoslovci, ki so bili navzoči, kaj lepo peli razne slovenske pesmi. — Ker so bili gostje malih dečkov tako veseli, pride mi na um, da bi dečki-pevci utegnili tudi kaj zapeti, kajti nekaj pesmic so znali na pamet, ki so se jih bili naučili za končno šolsko skušnjo dne 9. julija. Mišljeno, storjeno: pokličem dečke, in kakor so bili — ne da bi jih lepše dal obleči — privedem jih v obednico ter jim rečem, da naj zapojó „one pesmi, ki jih znajo“. In dečki kar urno zapojó za šolo naučeno pesmico: „Lasst uns fröhlich sein“ itd., na to pa razne druge, vse slovenske in na zadnje še Riharjevo novomašno, ktera je bila pri dopoldnanski službi božji prva na vrsti. Kdor je bil popoldne zraven in je hotel videti, vé, da so otroci kar peli, kakor je glavni pevec zapel; to je bila „improvizacija“ — prav neprisiljena zabava, kakor si jo otroci tudi sami napravijo. Otroci so bili za to petje — v ta namen — čisto nepripravljeni. Poročevalcu „Narodovemu“ zatrjujem, da se za take stvari ne „prepariram“ cel teden naprej. In ko so otroci čvrsto zapeli pesmico z nemškim tekstom, ni mi niti na

misel prišlo, da se bode kdo nad tem spodtikal, kakor bi se tudi nihče ne, ako bi mi dva s poročevalcem zakročila ono, ki smo se jo učili v ljudski šoli: „Fuchs, du hast die Gans gestohlen“ itd. Pa kaj hočem! „Narodu“ je dogma, da se v „Marijanišči“ ponemčuje in — basta. Vprašam pa: kako more reči poročevalec, da se je prva pesem pela v nemščini? Ali niso gg. bogoslovci že poprej mnogo peli slovanskih pesmi?

Drugič. Poročevalec govori o nemških napitnicah — v množnem številu. V resnici je v enem stavku — prav kratko — napil gosp. L., ki je Nemeč, g. novomašniku nemško, in tako je odzdravil nemško tudi gosp. novomašnik. Kako pa drugače? Lahko tudi slovensko, a Nemcu odgovoriti nemško ni greh. O blažena „Narodova“ omika, ki se rogaš, kakor razposajeni otroci, nad v naglici izgovorjeno jezikovno napako! Da, naj bi ta govor bil govorjen na javnem mestu, imel bi pravico zadirati se nad govornikom: ako pa kdo v domačem krogu v naglici in zmotenosti naredi jezikovno napako (lapsus lingue), — to na dan vleči je grdo. Opomniti moram, da nemška napitnica ni veljala g. L., vodji zavoda, ampak g. pl. L., ki je oskrbnik zavoda v gospodarskih rečeh, ki je res rojen Nemeč, ki ima v resnici „zasluge“, in sicer zelo velike, za hišo in tudi lepe čednosti. „Nedeljski pismar“: Boljše je motiti se, kakor pa lagati.

In nazadnje: v Marijanišči se širi sistematično

germanizacija. To očitane mora v prvi vrsti meni veljati, ki germanizujem, ali vsaj germanizovati pustim. Gospod poročevalec: ali veste kaj govorite? Ako ste ponemčevanje vselej tako opazovali, kakor ob tej priliki, rečem Vam naravnost, da opazovati ne znate. Na kaj se vendar opira Vaše podtikanje? V naši domači šoli se učé otroci nemščine, kakor v mestnih slovenskih šolah: zakaj pa zadnjim ne očitata, da germanizujejo, zakaj germanizujete Vi sami s svojim Göthejevim citatom? Toraj vse je le germanizacija, — in gimnazija, kteri na čelu je vrli slovenski slovničar, je priprava za sistematično ponemčevanje! O logika! Zares, pri naših otrocih se sliši sama nemščina, slovenščino so že pozabili: kakor hitro stopijo čez prag, precej so Nemei. V jedni noči pozabijo slovenščino, drugo znajo že nemščino. In jaz sem oni germanizator, ki zná tako sistematično Slovenca predelovati v Nemei! Pa pustimo šalo, da se ne izneverim svojemu sklepu! Dve tretjini naših otrok hodi v javne šole: kje se ti germanizujejo? Domača šola je slovenska, kakor so zunanje, v cerkvi, v zabavišču je vse slovensko: kje je vendar germanizacija? Prizadevamo si pač, da podučimo otroka toliko v nemščini, da v šoli ne zaostaja, prizadevamo si izučiti ga tudi vsaj toliko, da si za potrebo pomaga tudi z nemščino, ako jo rabi bodisi pri rokodelstvu ali v trgovini.

Ko dovršijo dečki 4. ali 5. razred, damo ga kakemu mojstru ali kupcu, ki se zanj oglasi in sicer

Rozman vješto smještao zvonove u tornjeve, a znatljivi radnici udarili kojiput čekićem o zvono, svatko bi rekao: biti će lepo, baš lepo! Zato nam i jest srce osobito zaigralo, kad se 23. na večer u 7 sati uputismo s prijatelji pred stolnu crkvu, da prisustvujemo prvemu zvonjenju za pokus. Uz cjelokupno našo svećenstvo našlo se je odmah s početka ljudi svake dobe i stališa. U tornjeve se popelo ovdešnjih Slovenaca Kranjskih, da u duši svojoj što življe obnove uspomene, što im se, dok još doma bijahu, usjeklo u dušu. Pod vještima ravananjem našega Rozmana začelo zvonjava — nu ne, nije to zvonjava, to je skladno, umilno gudanje u strune, to je divota, kakove doista ne vidje ne samo Bosna ni Sarajevo, nego kakovu češ i drugje riedko naći. Po Sarajevu mnogo se oko zali suzama kroz on pol sata, što je potrajao pokus. Zvonilo se u raznih kombinacijah, a sve jedna ljepša od druge. Svaka se srca silno dojmlje, jedna te budi na žalost i plač, kan da pratiš koga na groblje; druga te napunjuje radošću i veseljem, kao kad slaviš krasne naše svetkovine; jedna ti predložuje veličanstvo Onega, čiju slavu zvona navještaju, druga te sjeća ništetnosti i prolaznosti svega, čim ovaj svijet dariva. Nu slušao ovu ili onu, jedna ti se misao uvijek povraća, jedna ti rieč uvijek na usta dolazi, a ti ju i oduševljeno progovaraš, i duboko si ju u srce zasadjuješ: Bog plati vevrednim darovateljem!

Z Bohinjske Bistrice, 3. avgusta. (Neprevidena smrt; dr. Veith in dr. Pogačar; gostilnica za hribolazce.) Danes smo pokopali tukaj Matevža Šokliča s Savice, koji mlad gospodar — rojen leta 1848 — je v ponedeljek zjutraj zdrav z volom peljal senó z Dobrave, kar se mu voz zvrne, njega pod-se potegne ter zaduši. Ljudje došli vidijo voz ter ménijo, da je on drugih šel klicat na pomoč, ali — kedar voz vzdignejo, dobijo pod njim gospodarja mrtvega. Komaj si moremo misliti strah in žalost zapuščene vdove in ubozih otrok, katerih najstarejši ni še 8 let in najmlajši ni 8 tednov star. Pokazalo se je to vzlasti pri pogrebu, kar je zelo ginilo vse pričujoče. Se vé — brez vzroka ne molimo: nagle, neprevidene smrti, reši nas Gospod; čujte toraj, ker ne véste ne ure ne dneva svoje smrti! Razun te bridkosti zdihuje vdova s peterimi otročiči — kdo bode v prihodnje skrbel za nas! V takih trenutkih se kaže moč Kristusovega križa, kateri se je s sveto podobo postavil na novi grob.

Naj povém o tej priliki, kar sem čital te dni v knjižici, ktero je k 100. godu rojstva dr. J. Veitha spisal dr. C. Vidmar, redovnik sv. Benedikta na Dunaji. Kardinal Schwarzenberg, pravi, je poskrbel, da so skupaj pokopani na grobišču (Matzleinsdorfer) dr. Günther, L. Greif in dr. Veith. Po poslednjega smrti so l. 1877 nekteri njihovi čestitelji dali jim na grob napraviti krasen križ s primernimi napisi. Vsako leto potem je na vernih duš dan položila neznan roka sprelep venec. Sedaj, piše dr. Vidmar, smem že povedati: Bil sem jaz, ki sem polagal oni

venec dr. Veithu na grob po naročilu in na stroške že tudi ranjkega knezoškofa Ljubljanskega, dr. Križostoma Pogačarja, kateri mu je bil eden najstarejših prijateljev in najiskrenejših čestiteljev.

Pri jezeru Bohinjskem je obrtnijsko društvo napravilo letos čedno hišico, ptujcem sprejmišče, kjer bodo o poletinskih dobivali potrebne jedi in pijače, postelji in druge postrežbe za na jezero k Savici ali kamo na gore. Kar bode takim ptujim gostom vstrelalo, pa ne bode po godu nekterim domačim gostinčarjem, ki bodo zastoj pogledovali za njimi premišljevanje, kamo njihove koristi tekó!

Od Triglavskega podnožja, 2. avgusta. (Raznoterosti.) Odkar so šole nehale, je tudi po naši dolini postalo bolj živo. Ne le, da nas potujoči dijak, katerih nadležnost je zadnjič Vaš dopisnik iz Gorenjske doline po pravici šibal, pogosto obiskujejo, se tudi hribolazci v zadnjem času prikazujejo v večem številu. Mora se pa tudi pripoznati, da avstrijska planinska družba na Dunaji in nje podružnica v Ljubljani vsako leto več storite, da so naše naravnih lepot tako bogate gore vedno bolj pristopne. Imenovana družba je že leta 1880. na Bohinjski strani pod malim Triglavom nad Velpoljem 2404 metrov nad morjem postavila in odprla tako imenovano Marije Terezije zavetno kočó. Vendar pa se je kmalo pokazalo, da ta kočó svojem namenu ne zadostuje. Ker v neki kotlini stoji, jo spomladi dolgo sneg pokriva (junija je navadno še v snegu) in vsled tega je zelo vlažna. Tudi je do prvih drv eno uro daleč in nobenega studenca ni blizu. Tem neprimlikam ogniti se, jeli so lani na Dolinski strani novo kočó zidati, ki je bila letošnjo spomlad dodelana, in ktero so zadnjo nedeljo (31. julija) prav slovesno odprli. Vdeležencev iz turistovskih krogov od blizu in daleč je bilo okoli 100, razun teh pa še vodnikov, nosačev, pa tudi domačih radovednežev iz Mojstrane od 30 do 40. Vreme je bilo zelo ugodno, in Triglav je bil v nedeljo jutro nenavadno čist. Pa tudi še nikdar ni imel toliko obiskovalcev, kakor ta dan. Malo pred čisto uro je bilo na njem deloma stoječih na vrhu, deloma ležečih ob strmini 85 ljudi; med njimi štiri Mojstranske dekleta, mala fotografova hči, 14letni Galetov sin in 12letni lovčev sin iz Mojstrane. Fotografiral jih je, kakor so stali in lezli, spretni fotograf Lergethporer, stoječ na malem Triglavu. Na to fotografijo, ktero bote tudi v Ljubljani na prodaj dobili, Vas posebno opozorujem. Kteri si niso upali na Triglav, ali so kak opravek imeli, so pri kočó počakali. Ko se potem vsi skupaj snidejo, je bila nova kočó ob 10. uri odprta. Lepo z rododendronom (ravšeljnom) in edelweisom (očincem) okinčano kočó je odprl in tablo nad vratmi je odgrnil po daljšem nemškem, proti koncu slovenskem govoru gosp. Karol Dežman. Govorili so še nek turist iz Monakovega, sekcijski turistovski načelnik iz Beljaka in okrajni sodnik iz Kranjske gore. Govorniki so vsi povdarjali in občudovali velikanski vtis divje krasne narave in okolice v sredi med strašanskimi pečinami in daleč razprostrtem sne-

ženim poljem v bližini „snežnikov kranjskih sivega poglavarja“. Hvalili so tudi prijaznost, olikanost, pripravnost in žilavost tukajšnjih prebivalcev, posebno vodnikov, nosačev in delavcev, ki so kočó postavili in stezo v mali Triglav izsekali, pa tudi zvezo (sedlo) med malim in velikim Triglavom tako popravili, da zdaj ni nobene posebne težave.

Tudi ta prizor (kočó in vdeležence) je Lergethporer fotografiral. Da se, kakor pred vrh Triglava, tako potem pri sledečem kosilu in napitnicah ni manjkalo gromovitih „Hoch“, se od večidel nemških ali nemškutarskih vdeležencev samo ob sebi ume. Posamezni „živio“ domačih ljudi so bili preupiti. Tudi napis na kočó je samo nemšk in se glasi: „Triglav-Hütte — errichtet von der Section Krain — eröffnet am 31. Juli 1887. 2200 Meter Seehöhe!“ — Brez kake nesreče in tudi brez vsake nerodnosti se je slovesnost končala, in večerna vlaka sta večino vdeležencev odpeljala, eden proti Ljubljani, eden proti Koroškemu.

Toliko o slovesnosti, ki je za zgodovino naše okolice in turistovskega gibanja vsekako znamenita.

Zdaj pa nekatere opazke, ki so se „Slovenčevim“ bralcem gotovo med branjem že vrivale. Prvič: ktere vere so bili vdeleženci? drugič, ktere ga ljudstva? tretjič, kakšen in čigav je bil svet, kjer se je ta slovesnost vršila? Morebiti se ne bomo dosti zmotili, če rečemo, da so bili vsi vdeleženci katoličani. In kaj katolikom veli druga cerkvena zapoved? In zakaj se take in enake slovesnosti vedno ali večidel ob nedeljah in praznikih godé? In če si je daljnjih vdeležencev vsak moral soboto ali ponedeljek privzeti — ali bi si ne bil mogel še jeden ali pol dué? Ali bi ne bili mogli v nedeljo biti pri sv. maši, in bi bili potem šli v božjem imenu v goro? In če že sami za sv. mašo ne marajo, kdo jim daje pravico begati naše ljudstvo? Če tudi turisti nekaj denarja tu pusté, ta materialni dobiček ni v nobeni primeri z moralno škodo, ktero naredé s preziranjem krščanskih načel in zapovedi! Ali res ni nobenega pomočka zoper tako velikansko, očitno in nekako privilegirano oskrunjenje Gospodovih dni? In vi, slavnostni govorniki, ki ste hvalili in občudovali lepoto gorske narave, kako da niste nič omenili Njega, ki je vse to naredil, stehal in razpostavil? In vi, priprosti kmečki ljudje, ki ste se ali iz dobičkaželjnosti, ali iz radovednosti te slavnosti vdeležili, ali se nič ne bojite tistega Boga, ki v naših gorah hranuje toliko snega in v kazen za oskrunjevanje njegovega dné ledeno zrnje lahko pošlje na vaše polje? O le vedite, račun ne bo izostal!

(Konec prih.)

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Prestavljeni so sledeči čč. g.g.: France Gornik, kaplan v Št. Rupertu, v Komendo; Se-

na razne kraje. Mnogi gospodarji naravnost zahtevajo, ali stavijo pogoj: nekaj znanja nemščine. Dragi poročevalci! kam bi pa Ti del naše dečke? kako bi jih preskrbel? Mi nimamo zakladov, moramo pa dati otrokom kaj za pot v življenje in sicer — v glavi in v srcu. Dveletna skušnja me uči, da otrok naš mora v sedanjih razmerah „za silo“ znati nemščino, ako mu hočemo pomagati. Res, vsak je ne potrebuje; mnogi ostanejo na Kranjskem, toda — ali naj zaradi strahu pred obdolževanjem germanizacije nemščino preženemo in napravimo čisto slovensk ustav? Ali je morebiti v Narodni tiskarni toliko mest, da bodo lahko v njej sprejeti vsi naši izstopivši dečki? Dragi moj! Pisati o germanizaciji je lahko in o narodnosti tudi: a kruha priskrbiti sirotam — to je nekoliko težje. „Narod“ se zaganja v ustav in s tem si je napolnil nekoliko praznega prestora: ali bi ne bilo plemeniteje: za ustav gmotno kaj koristiti? — Kdor hoče imeti pamet in se tudi potruditi v ustav, njemu se mora zdeti neumno o germanizaciji le ziniti. Tü imamo sirote, in nimamo otrok bogatih narodnjakov; tü imamo prihodnje delavce, ki si bodo služili v potu svojega obraza kruh, ne pa prihodnjih poročevalcev v javne liste, ki bi se za narodnost tako plemenito borili, kakor „Narodov“ nedeljski pismar. — In ako vrhu vsega tega mora obveljati krivda ponemčevanja, ako se je v Marijanišči res grešilo, jemljem krivdo na-se od novembra 1885 sem. Da, naj bom jaz

germanizator, sodite me in obsodite, a oprostite našo ubogo nedolžno deco in ne jemljite ji s takim pisanjem zaželenega kruha dobrotnikov!

Da, prav za to se gré. S takim sumničenjem odvrtačujo od nas dobra sreča in jih napolnujejo z nezaupnostjo. Sedaj, ko se z velikimi žrtvami hiša doziduje, sedaj, ko so potrebe večje, kakor sicer, sedaj zaganja se „Narod“ porogljivo na ustav: zakaj? čemu? To je najnovejša človekoljubje, to je Vaše rodoljubje, gospod S.! Ali bodete veseli, ako nam dobrotnike odvrnete? — ako otrokom sirotam streho podirate? Kakor sem rekel: ako Vam je moje rodoljubje sumljivo, kličite me na odgovor, skažite mi krivdo, le ustav naš pustite pri miru!

Clara pacta, boni amici! Naj se očitno izpovem: Takega rodoljubja, kakoršnega me uči „Narod“ s svojim vzgledom, res ne poznam, za tako rodoljubje se ne bom nikdar navduševal. Pravo rodoljubje je prava djanska ljubezen do bližnjega, do milih bratov po jeziku, zlasti do potrebnih in slabih: tega nas je učil naš učenik — Zveličar. Spolnovati verske zapovedi, ljubiti domovino in materini jezik, zvestobo in pokorščino skazovati cesarju: tega rodoljubja učim deco našega zavoda po naukih Slomškovih, ki nam je vsakdanje berilo. Nikakor jih pa ne učim lagati se, obrekovati bližnjega, podtikovati mu slabih namenov, škodoželjno nad njim se rogati, sovražiti nasprotnika in škodovati mu raje, kakor pomagati.

To je naše — moje rodoljubje in tega se pred svetom ne sramujem.

Blagovoljno občinstvo naj sodi sedaj, je-li prav, da se zaganja „Narod“ s frazo: „germanizacija“ kakor z batom nad naš ustav, češ, da ga potolče, da ga spravi pred dobrotniki v slabo ime; — naj sodi, je-li prav, da se čisto domači dogodek obeša na veliki zvon? Gostoljubje bilo je že starim narodom sveta dolžnost: gostoljubje naklada dolžnost tudi gostu, dragi gospod S., to pač veste. Tudi o tem naj sodi občinstvo!

Sicer pa, naj nas zalezujejo sovražniki, naj nas pobivajo nasprotniki, naj nam želijo smrt in pogin: Marijanišče zidano je za naše sirote in Bog bode za-nje delal, kakor je vidno delal do sedaj. Trdno zaupanje imamo v dobro stvar in dober — čist namen, zaupanje imamo do naroda našega, ki sam vé, kaj je uboštvo, ki pa tudi djansko spolnuje dolžnosti pravega rodoljubja. — Ostani nam dobro, ti ljudstvo verno, ne zapusti nas, častita duhovščina, ne zapustite nas, vrli Ljubljanci in Ljubljankice, ki prinašate tolikrat kruha lačnim sirotam! Bog Vam povrni stokrat: plačilo Vas čaka v nebesih.

Dr. Fr. Lampe,
vodja „Marijanišča“.

bastijan Elbert, kaplan v Škofji Loki, v Vodice; Valentin Orehek, kaplan v Čemšeniku, v Šentjurje pod Kumom; Janez Lavrenčič, kaplan v Postojni, v Cerklije; Janez Golob, I. kaplan v Črnomlju, v Škocijan pri Dobravi; Jakob Pokorn, kaplan v Čatežu, za I. kaplana v Črnomelj; Matej Pintar, kaplan v Radečah pri Zidanem mostu, v St. Rupert. — Na novo so nastavljeni č. č. gg.: Jan. Oblak, sem. duhovnik, v Škofjo Loko; Janez Volk, novomašnik, v Čemšenik; France Zakrajšek, sem. duhovnik, v Postojno; Ignacij Zupanec, novomašnik, v Grad, ker je šel č. g. J. Nemanic v začasni pokoj; Gustav Schiffrer, novomašnik, v Preserje; Andrej Česenj, novomašnik, v Radeče pri Zidanem mostu.

(„Laib. Ztg.“ in njeno poročilo o „Tiskovnem društvu“.) Prva polovica poročila, da je namreč zanimanje za društvo veliko, in da je bila vdeležba duhovščine pri obnem zboru živahna, je resnična; a drugi del je nepopoln, pa tudi neresničen. Da se take zmote preprečijo, služi naj od odbornika, ki je bil pri vseh obravnavah navzoč, sledeče v pojasnjenje:

1. Poročilo „Laib. Ztg.“ pravi: „Po Graškem tiskovnem društvu je „Katoliško tiskovno društvo“ tudi za Kranjsko osnovano“. — Graškega tiskovnega društva si nismo nikakor v zgled jemali; še celo dvomim, da bi bili pri osnovnih obravnavah kedaj imenovali ono društvo. Naše društvo ima služiti potrebam katoliških Slovencev, a nima niti takega kapitala na razpolaganje, niti takih velikanskih namenov, kakor Graško.

2. „Katoliška tiskarna, kjer „Slovenec“ izhaja, se ima razširiti.“ — Tudi o tem ni bilo nič govorenja, pač pa, kako bi se dolg poplačal ter tiskarna na trdne noge postavila. Da razširjenje ni izključeno, umé se samo ob sebi, a pri obravnavah ni bilo o tem govorenja, ker je kaj drugega bolj potrebno. „Katoliška tiskarna“ nima nikakoršnih delnic ali delničarjev, ki bi mogli ali morali dati poročstvo obstanka, ampak bila je ustanovljena le po enem gospodu, vredniku „Slovenca“, deloma z milimi darovi blagih in dobrotnih narodnjakov, deloma po drugih pripomočkih; toraj ni čudo, da kakor vsako drugo dobro delo le iz malega zrna raste ter le polagoma napreduje; zato pa tudi kakih velikanskih namenov (po zgledu Graškega društva) ne more imeti.

3. „Z izdavanjem političnih brošuric, zlasti o priliki volitev za državni in deželni zbor“ je enako izmišljeno. Da se nikoli ne bo brošurica take vsebine v „Katoliški tiskarni“ tiskala, tega nočem trditi. Vse mogoče, če nam jo kedo prinese ter jo hoče založiti; a da bi „Tiskovno društvo“ kot tako nameravalo s tem se pečati, to so sanjarije popisovalca „Laib. Ztg.-e“; vsaj pri obravnavah pisatelj teh vrstic ni ničesa slišal o tem.

4. Iz vsega tega sledi, da je poročilo „Laib. Ztg.“ nepopolno in neresnično (naj že izvira iz nevednosti ali zlobne volje popisovalca), kakor „da bi bilo delovanje „Tiskovnega društva“ v prvi vrsti politično“. — Niti v prvi niti v kaki drugi vrsti je politično delovanje namen „Tiskovnega društva“. Naj se tudi političen list „Slovenec“ v „Katoliški tiskarni“ tiska, kaj zato? Vse, kar je poštenega in dopuščenega, se v „Katoliški tiskarni“ tiska in se bode tiskalo tudi potem, če postane lastnina „Tiskovnega društva“, če hočete, celo — „Laib. Ztg.“! Tudi je zmota, če se zaradi tiska „Slovenca“ v „Katol. tiskarni“ natolečuje, da je društvo „Slovenca“ v svoje oskrbovanje prevzelo; ne, ampak „Slovenec“ ostane kakor do sedaj. „Tiskovno društvo“ ga utegne podpirati, če ga bode hotlo, in če ga podpore vrednega spozna, a v svojo last ga pa ne sprejme. To se je še celo posebno povdarjalo pri zborovanji. Namen „Tiskovnemu društvu“ pa ni nikakoršen drugi, kakor edino tisti, ki je izrečen v § 2. „Tiskovnega društva“, ki so tako-le glasi: Namen društva je izdavanje in razširjevanje dobrih knjig in tiskovin razne vsebine, ter podpiranje časopisov, v versko-narodnem in avstrijsko-patrijotičnem duhu vredovanih. — To toraj je namen „Tiskovnega društva“ in po tem namenu uravnano bo tudi delovanje društva; vse drugo je domišljija, ali pa hudovoljno podtikanje. Odbornik.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dné 29. julija svojo XIII. sejo — oziroma I. po II. vel. skupščini. Navzočni: Prvomestnik Tomo Zupan. Odborniki: dr. vitez Bleiweis-

Trsteniški, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec, dr. Ivan Tavčar, dr. Jos. Vošnjak, Anton Žlogar. — Drugi odborniki so se zbog opravkov opravičili. — Izvolijo se za bodočo upravno dōbo isti funkcionarji, kateri izjavijo, da hočejo, dokler se družba bolj ne razvije in utrdi, še za naprej brezplačno opravljati vse družbine posle, da ne bo zato potreba še nastavljeni posebnega društvenega uradnika. — Prvomestnik izreče zahvalo predsedništvu Ljubljanske Čitalnice, ki je drage volje prepuščalo vodstvu svoje prostore ter se priporoča še na dalje; kar navzočni gospod predsednik zagotovi. — Neki šoli se obljubi denarna podpora in posojilo. — Prošnja za podaritev knjig, primerni šolski mladini, in sicer v občini z mešanim prebivalstvom, se usliši. — Zbog nujne zadeve v T. se ukrene potrebno. — Po nasvetu blagajnikovem se dovoli, naj se nekaj novcev naloži v nekem denarnem zavodu, ki se je v tej zadevi zglašil pri vodstvu. — Družbino poročilo se bo čez kaj časa razpošiljalo vsem podružnicam. Samo novim gg. poslovníkom se je naznaila njih izvolitev. Te in vse prejšnje funkcionarje prosi vodstvo še nadaljne podpore v prospeh naše šolske družbe.

(Domač pešpolk št. 17.) odide jutri k vajam na Gorenjsko v okolico Kranjsko.

(Na deželni vinarski in sadjarski šoli v Grmu pri Novem mestu) bo teoretični in praktični poduk za ljudske učitelje od 8. do 27. avgusta; vdeležilo se ga bo dvanajst učiteljev.

(Toča in strela.) Iz Ribnice se nam piše: V torek, 2. avgusta popoldne se je vsula v Ribniški dolini huda toča in sicer v črti od sv. Frančiška proti sv. Ani. Veliko škode je naredila pri Bukovici, Sajeveu in na Brezji. Višje kakor do Jurjovice, kjer že ni nič škode, ni prišla; in nižje kakor do Goricevasi nevihta tudi ni segala. Pri novi Štifti je strela vdarila v farovž v vogal, ki je nasproti Jurjovici in hudo zadela (malo da ne ubila) sestro č. g. Karola Klinarja, ko je v nesrečnem trenutku zapirala okno. Prežgala jej je obleko, ranila po levi strani telesa do podplatov in čevljev na levi nogi raztrgala. Dolgo časa je bila brez zavesti. Po velikem trudu gosp. brata je vendar zopet oči odprla; smrtne nevarnosti za-njo menda vendar ni, in mislim, da ozdravi.

(Vabilo h koncertu), katerega priredi Ormoška čitalnica v nedeljo 7. avgusta 1887 v Žinkovem vrtu v Ormoži. Pri tem koncertu sodelujejo Hrvatsko pevsko društvo „Vila“ v Varaždinu. „Slovensko pevsko društvo“ v Ptui. Moški in mešani zbor Ljutomerske in Ormoške čitalnice. Uniformovana mestna godba Varaždinska. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr. Čisti dohodek namenjen je Ormoški podružnici sv. Cirila in Metoda. Pri povse neugodnem vremenu bode ta koncert v nedeljo 14. avgusta 1887. Vspored obsega 16 točk.

Telegrami.

Dunaj, 4. avgusta. Načevič je rekel tukajšnjemu zastopniku „Havasovemu“ da še vedno upa, da pojde princ Koburški v Bolgarijo; vendar se princ ne bo odločil pred desetimi ali dvanajstimi dnevi. Ako pa Koburžan ne bo mogel iti v Bolgarijo, bolgarska vlada ne bo storila nobenih vratolomnih korakov. Sbranje bo potrdilo regentstvo, in armada natančno izvršila sklepe sebranja. Vlada je dovolj močna, da vzdrži red. Načevič in Stranski sta s kurirnim vlakom državne železnice zapustila Dunaj in se vrnila v Trnovo.

Peterburg, 3. avgusta. Čuje se, da bo pogreb Katkova v soboto.

Mesina, 3. avgusta. Mesto je bilo danes zjutraj prestrašeno vsled strašne eksplozije v Ritiru. Hiše v obližji založišča so razrušene ali poškodovane. Več oseb je mrtvih, mnogo ranjenih. Vzrok nesreče je neznan.

Tuji.

2. avgusta.

Fr. Matič: G. Schidlow, trgovec, iz Berolina. — S. Hahn, trgovec, iz Prage. — Einstein, trgovec, iz Monakovega. — Tropowitz, trgovec, z Dunaja. — Emil Frankl, trgovec, iz Trutnovga. — Dr. Srepol in Pasarič, učitelja, iz Zagreba. — G. Gosslet, ravnatelj, iz Hrastnika. — Peter Repič, nadučitelj,

z Unca. — Gilini in Tossini, zasebnika, iz Trsta. — Anton Pessi, zasebnik, z sinom, iz Reke. — Vencel Klement, zasebnik, iz Abacije.

Pri Stonu: Kreutzberg in Altmann, umetnice, iz Monakovega. — Zak, Kaiser, Oross in Melitzer, trgovci, z Dunaja. — Gustav Freund, trgovec, iz Prage. — Herman Betthen, trgovec, iz Lajpa. — Schwab in Sulzer, trgovec, iz Galaca. — S. Weiss, trgovec, iz Budapešte. — J. Löwinger, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Morie Braun, trgovec, iz Vukovara. — J. Opat, šol. vodja, iz Vel. Gorice. — Dr. E. Burger, posestnik, iz Kočevja. — Maurer, Buehler, Albori in Kandutti, zasebniki, iz Trsta. — Ant. Baccharich, trgovec, iz Reke. — Marija Glaser, zasebnica, iz Pulja.

Pri Bavarskem dvoru: Jožef Pellegrini, jurist, iz Gradca. — Janez Vogelink, učitelj, iz Idrije. — Leop. Zebul, uradnik, z soprogo, iz Trsta. — M. Mahnič, potovalec, iz Trsta.

Pri Južnem kolodvoru: Horwath Janež, zasebnik, z 8. družbeniki, iz Zala Egerszeka. — Anhalter, živinski kupec, iz Beljaka. — G. Pavlinovich, inženir, iz Reke. — Julijana Rakai, zasebnica, z hčerjo, iz Reke. — Jul. Valenčič, zasebnica, iz Sušaka.

Pri Virantu: Venerandi in Splitt, zasebnika, iz Trsta. — Franc Vilanšek, trgovec, z soprogo, iz Reke. — M. Zalokar, posestnik, iz Škofje Loke. — J. Loušin, posestnik, iz Ribnice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		737.44	+19.5	sr. svzh.	oblačno	5.9
3. 2. u. pop.		738.13	+23.0	sr. vzh.	"	dež
9. u. zveč.		739.89	+18.0	brezv.	"	

Oblačno, dopoldne in zvečer je z prenehljaji deževalo. Srednja temperatura 20.3° C., za 0.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

4. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 45 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 40 "
Akcije avstr.-ogerske banke	883 " — "
Kreditne akcije	281 " 70 "
London	125 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 95 1/2 "
Ces. cekini	5 " 92 "
Nemške marke	61 " 55 "

Št. 5010.

Naznanilo.

(1)

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane deželna- in zemljiško-odvezna blagajnica dné 11., 12. in 13. avgusta t.l. strankinemu prometu zaprta.

Od deželnega odbora vojvodine Kranjske v Ljubljani dné 1. avgusta 1887.

Na prodaj je nova turnška ura (repetirka).

Več se zve pri č. g. župniku Mat. Jereb-u v Javorjah nad Škofjo Loko. (2)

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

- Andree, Allgemeiner Hand-Atlas in 120 Karten-seiten mit vollständigem Namenver-zeichniss. 2. Auflage. 12 zvezkov à gld. 1.24
- Causette, Manresa für Priester. Ausführliche Exeritienvorträge. 2 zvezka . gld. 4.03
- Deharbe's Katholischer Katechismus für Kinder in katechetischer Lehrweise er-klärt gld. 3.35
- Hartmann, Repertorium Rituum. Uebersichtliche Zusammenstellung der wichtigsten Ritual-vorschriften für die priesterlichen Functionen. 5. Auflage gld. 7.44
- Lehmkuhl, Compendium theologiae moralis. Editio altera gld. 4.34
- Schepers, Alfons M. von Liguori in seiner Mission als Heiliger, Ordensstifter u. Kirchen-lehrer gld. —.62
- Schott, Die Wunder von Lourdes. 18 zvezkov à gld. —.25

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.